

11 Ekologisk produktion

I kapitel 11 redovisas uppgifter om ekologisk odling inom jordbruk och trädgård samt ekologisk djurhållning. Viss arealstatistik samt ersättningar redovisas även i kapitel 9.

Sammanfattning

Den ekologiska produktionen

Regeringens mål för ekologisk produktion till år 2010 är att andelen certifierad ekologisk odling ska öka till minst 20 % av jordbruksmarken. Regeringen vill även att den certifierade ekologiska produktionen av mjölk, ägg och kött från idisslare ökar markant och att den certifierade produktionen av griskött och matfågel ökar kraftigt. Ett av huvudargumenten för att sätta upp ett mål för ekologisk produktion är att målet i sig utgör en av flera åtgärder för att uppnå de nationella miljökvalitetsmålen.

Ekologisk odling är en odlingsmetod som syftar till ett naturanpassat jordbruk utan syntetiskt framställda mineralgödselmedel och kemiska bekämpningsmedel. Kretsloppstänkande och strävan efter ett kulturlandskap med stor artrikedom och biologisk mångfald är några av målsättningarna med ekologisk odling. Målsättningen är också att producera jordbruksprodukter av bra kvalitet med hjälp av uthålliga produktionsmetoder.

Från konsumentsynpunkt är det nödvändigt med garantier för hur de ekologiska produkterna har producerats. År 2007 fanns två godkända kontrollorgan i Sverige, Aranea certifiering (dotterbolag till KRAV) och SMAK.

Certifierade ekologiska produkter kan vara märkta med KRAV, Demeter eller EU:s logotyp för ekologiska produkter. KRAV:s regler uppfyller EG-reglerna för ekologisk produktion och är i vissa avseenden strängare. Vid biodynamisk odling (Demeter) krävs inte bara frånvaro av kemiska bekämpningsmedel och syntetiska mineralgödselmedel utan även att biodynamiska preparat används för att stimulera jordens och växternas biologiska förhållanden. Demeterförbundets bestämmelser omfattar både KRAV:s och förbundets specifika bestäm-

melser och uppgifter om odling m.m. ingår i KRAV:s statistik. Produkter som odlats ekologiskt men inte certifierats säljs som konventionellt odlade.

Ekologiskt odlade arealer

Ekologiskt odlade arealer finns redovisade med två definitioner. I tabellerna från KRAV redovisas certifierade arealer från vilka produktionen kan säljas med ekologisk märkning. Observera att uppgifterna avser år 2006. I övriga tabeller är det i stället arealer där lantbrukaren sökt miljöstödd för ekologiska produktionsformer år 2007, vid jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark.

I **tabell 11.1–11.6** återges vissa delar av den statistik som tas fram av KRAV ekonomisk för-
ening. Här ingår areal på jordbruksföretag som har mindre än 2,0 hektar åkermark totalt.

I **tabell 11.1** redovisas andelen ekologiskt kontrollerad åkerareal (dvs. inklusive s.k. karenareal) i landet. Den totala KRAV-kontrollerade åkerarealen år 2006 var närmare 180 000 hektar, vilket är något mer än föregående år. Dessutom fanns ca 250 hektar EU-certifierad ekologisk areal.

De högsta andelarna KRAV-kontrollerad åkerareal redovisas för Uppsala, Södermanlands, Västra Götalands och Västmanlands län där omkring 10 % av åkermarken var kontrollerad. Genomsnittet för landet var 6,8 %.

I **tabell 11.2** har den för ekologisk odling godkända jordbruksmarken delats upp på grödor. Av denna areal upptogs 39 % av ”Vall och bete på åker”, 25 % av ”Spannmål” och nästan 20 % av ”Betesmark, ej åker”.

I **tabell 11.3** redovisas antalet KRAV-certifierade växtodlingsproducenter. De uppgick år 2006 till 2 821 jordbrukare varav 428 var odlare vars gårdar inte var helt omlagda, dvs. någon del av gården var inte KRAV-godkänd

eller i karens. Det är en minskning av antalet växtodlingsproducenter med 4 % jämfört med föregående år. I tabellen redovisas även den KRAV-kontrollerade arealen med uppdelning på godkänd areal och karensareal. Den KRAV-kontrollerade arealen ligger på ungefär samma nivå som året innan, drygt 225 000 hektar. Det bör understrykas att arealuppgifterna även inkluderar betesmark. Arealen ”Betesmark, ej åker” uppgick år 2006 till ca 40 000 hektar (**tabell 11.2**).

I **tabell 11.7–11.13** redovisas grödarealer, skörd per hektar och produktion för arealer med miljöstödd för ekologisk produktion 2007. Ändrat insamlingssätt har medfört att en del av de arealer som odlats enligt reglerna för miljöstödet för ekologisk odling inte längre finns med i redovisningen. För spannmål och de flesta andra grödorna är skillnaden dock marginell. Den totala arealen med miljöstödd för ekologisk produktion redovisas i kapitel 9 **tabell 9.4**. Där ingår även areal på de jordbruksföretag som har en åkerareal på 2 hektar eller mindre.

I **tabell 11.7** redovisas spannmålsarealer med stöd för ekologisk odling med uppdelning på produktionsområden och riket. Havre var den gröda som hade den största omfattningen av odlingen med 28 900 hektar. Den ekologisk odlade havrearealen minskade dock med 8 % jämfört med 2006. Näst största gröda var blandsäd, inräknat såväl stråsådesblandningar som stråsäd/baljväxtblandningar. Arealen uppgick till 19 100 hektar. Vårkorn med miljöstödd för ekologisk odling odlades på nästan 15 800 hektar, en minskning med 5 % jämfört med 2006. Höstvetet odlades på 12 900 hektar. Vårvetearealen uppgick till nästan 7 800 hektar, en minskning av arealen med 6 % jämfört med 2006. De största arealerna med ekologiskt odlad spannmål fanns i Götalands skogsbygder, Svealands slättbygder och Mellersta Sveriges skogsbygder.

I **tabell 11.8** redovisas den ekologiska oljeväxtarealen med miljöstödd. Höstrapsarealen odlades på 2 000 hektar, en minskning av arealen jämfört med 2006 på 18 %. Även de vårsådda oljeväxtarealerna minskade. Vårrys odlades på 700 hektar medan vårrapsens om-

fattning var drygt 300 hektar. Odlingen av höstrys var begränsad till knappt 300 hektar. Drygt 500 hektar oljelin odlades ekologiskt 2007.

I **tabell 11.9** redovisas arealer med miljöstödd för potatis, ärter och åkerbönor. Matpotatisarealen uppgick år 2007 till nästan 800 hektar, en minskning med drygt 9 % jämfört med 2006. Ärtor odlades på 3 300 hektar, en minskning jämfört med fjolåret på hela 21 %. Även odlingen av åkerbönor minskade och uppgick till 3 700 hektar.

I **tabell 11.10** redovisas beräknad slåttervallsareal med miljöstödd. Arealen uppgick år 2007 till 223 000 hektar, en minskning av slåttervallsarealen med 17 % jämfört med föregående år. P.g.a. ändrad insamlingssätt för den ekologiska odlade arealen är arealuppgiften osäker. För slåttervall kan det röra sig om runt 5 % av den ekologiskt odlade arealen som inte längre syns i statistikunderlaget.

Ekologisk produktion

I **tabell 11.10–11.13** redovisas skörd per hektar och total produktion för arealer med miljöstödd för ekologisk produktion, vid jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark. All produktion på denna areal är inte certifierad för försäljning som ekologiskt odlade produkter.

I **tabell 11.10** redovisas skörd av slåttervall från arealer med miljöstödd för ekologisk produktion. Den totalt inbärgade skörden för 2007 var uppemot 0,84 miljon ton, fördelat på första skörd 0,61 miljon ton och återväxtskörd 0,22 miljon ton. Skörden per hektar uppgick på riksnivå till 3 750 kg per hektar. Av landets totala bärgade skörd av slåttervall var minst 20 % (för 2006 var motsvarande uppgift 27 %) ekologiskt odlad p.g.a. ändrad redovisning av den ekologiska odlade arealen är denna uppgift osäker.

I **tabell 11.11** redovisas skörd per hektar för spannmålsgrödorna med uppdelning på produktionsområden och riket. Högst hektarskörd hade höstvetet och rågvete med ca 3 400 kg resp. 3 500 kg per hektar på riksnivå. Höstråg och vårvete nådde upp till ca 3 000 kg per hektar medan vårkorn avkastade 2 600 kg per hektar. Havre och blandsäd visade en avkastnings-

nivå på 2 700 kg per hektar. Havre är den gröda som har den största omfattningen av den ekologiska spannmålsodlingen. Avkastningsnivåerna för de ekologiskt odlade spannmålsgrödorna var på riksnivå mellan 15 och 48 % lägre än motsvarande konventionella hektarskördar.

I **tabell 11.12** redovisas totalskördar från arealer med miljöstöd från ekologisk produktion. Vid beräkning av total skörd används arealer som skördats som mogen gröda. Arealer som skördats som grönfoder ingår inte.

Totalskördarna ökade för spannmålsgrödorna jämfört med 2006, främst som en följd av att skördeutbytet per hektar var högre under 2007.

Av landets totala produktion av vårvet var 13 % ekologiskt odlad. För havre var motsvarande andel ca 8 %, för höstråg 4 % och för rågvete 6 %. Av den totala produktionen av vårkorn och höstvet var 3 respektive 2 % ekologiskt odlad.

Totalskörden av åkerbönor och ärter uppgick under 2007 till 7 300 respektive 5 100 ton (**tabell 11.13**). Störst totalskörd uppmättes i Götalands norra slättbygder för åkerbönor och i Svealands slättbygder för ärter. Totalskörden för matpotatis var 10 500 ton, en minskning med 9 % jämfört med föregående år beroende på att den odlade arealen matpotatis var mindre 2007 än 2006. För åkerbönor och ärter var 65 % respektive 13 % av den totala produktionen i riket ekologiskt odlad. För matpotatis var bara 2 % ekologiskt odlad.

Ekologisk trädgårdsodling

Den för ekologisk odling godkända arealen under år 2006 av frukt, bär och grönsaker på åker redovisas i **tabell 11.2**. I **tabell 11.4** har den KRAV-certifierade arealen delats upp på vissa trädgårdsprodukter. Arealen frukt, bär och grönsaker år 2006 var nästan 850 hektar, vilket är en ökning med 5 % jämfört med föregående år. Morötter odlades på 155 hektar dvs. 18 % av den totala KRAV-certifierade frukt-, bär- och grönsaksarealen. Svarta vinbär var den näst största kulturen med 108 hektar i odling. Odlingen av jordgubbar och lök och vitkål uppgick till 44, 39 resp. 33 hektar vardera.

Frukt hade en odlingsareal på 88 hektar.

Den KRAV-certifierade odlingen i växthus år 2006 framgår av **tabell 11.5**. Den ekologiskt odlade växthusytan ökade dramatiskt mellan 2001 och 2002 från 62 000 till 91 000 m². Sedan år 2003 har odlade växthusytan legat på drygt 80 000 m². Kryddväxter var den största kulturen och odlades på nära 20 000 m² (24 %), följt av tomat som odlades på nästan 18 000 m² (22 %).

Den ekologiskt odlade arealen med trädgårdsprodukter för 2005 redovisas i **tabell 11.14**. Arealen var 1 175 hektar, vilket motsvarade 9,4 % av trädgårdsodlingen på friland. Den ekologiskt odlade växthusytan var 69 000 m² och motsvarade 2,3 % av den totalt odlade växthusytan i Sverige.

Ekologisk djurhållning

Ekologisk djurhållning bedrivs av samma skäl som ekologisk odling. Ekologisk djurhållning kräver ekologisk växtodling för att förse djuren med egenproducerat ekologiskt foder i så stor utsträckning som möjligt. En god hälsa hos djuren anses främjas och djuren ges möjlighet till ett naturligt beteende och en värdig tillvaro. Den ekologiska djurhållningen under 2006 enligt KRAV:s statistik redovisas i **tabell 11.6**. Sedan föregående år har bl.a. antalet mjölkkor, am- och dikor, hjort och slaktkycklingar ökat. Den största procentuella ökningen står slaktkyckling för med en ökning i antal på 21 %. Getter och suggor var de djurslag som uppvisade den största procentuella minskningen, en minskning med 17 respektive 8 %. Antal djur i karens ökade för nötkreatur, får och fjäderfä jämfört med fjolåret, medan övriga djurslag minskade.

Om statistiken

Följande begrepp som används inom ekologisk odling kan behöva förtydligas:

Karens, karensår, karensareal

De första åren en åker odlas enligt certifieringsreglerna blir varken grödan eller marken godkänd. Dessa år kallas ”karensår”. På samma sätt blir djurhållning godkänd först efter en

viss "karenstid". Under karenstiden sker kontroll precis på samma sätt och enligt samma regler som för den certifierade produktionen. Statistik över den KRAV-kontrollerade arealen inkluderar som regel karensarealen.

KRAV-godkänd odling

Odling som uppfyller KRAV:s alla regler för ekologiskt lantbruk. Här ingår inte arealer i karens.

Miljöstöd för ekologisk odling

Areal och växthusytor som omfattas av miljöstöd för ekologisk produktion utan att odlingarna behöver vara certifierade. Statistik rörande stödet till ekologisk odling tas fram av Jordbruksverket och redovisas översiktligt i kapitel 9.

Tabell 11.1

Ekologiskt kontrollerad åkerareal (KRAV-certifierad inkl. karens) samt total åkerareal 2006

Organic controlled arable land and total arable land

Område	Areal åkermark, ha		Andel ekologisk kontrollerad åkerareal, %
	Ekologiskt kontrollerad	Total åkerareal	
<i>Län</i>			
Stockholms	6 774	84 403	8,0
Uppsala	15 691	149 274	10,5
Södermanlands	12 732	127 460	10,0
Östergötlands	16 160	204 460	7,9
Jönköpings	6 277	90 177	7,0
Kronobergs	2 604	49 990	5,2
Kalmar	4 119	124 960	3,3
Gotlands	7 049	85 908	8,2
Blekinge	944	32 175	2,9
Skåne	11 661	451 437	2,6
Hallands	6 546	113 040	5,8
Västra Götalands	47 171	472 411	10,0
Värmlands	8 518	110 578	7,7
Örebro	4 517	105 994	4,3
Västmanlands	12 874	122 837	10,5
Dalarnas	4 530	61 941	7,3
Gävleborgs	5 121	69 298	7,4
Västernorrlands	1 860	51 786	3,6
Jämtlands	2 279	42 712	5,3
Västerbottens	1 514	72 575	2,1
Norrbottens	796	37 008	2,2
<i>Hela riket</i>			
2006	179 740 ¹	2 660 424	6,8
2005	178 419	2 703 057	6,6
2004	179 134	2 660 643	6,7
2003	183 519	2 668 586	6,9
2002	183 713	2 679 941	6,9
2001	154 638	2 694 184	5,7

1) Här ingår inte EU-certifierad ekologisk areal (ca 250 ha).

Källa: KRAV ekonomisk förening.

tel 9. Arealer fördelade på grödor och produktion för dessa arealer redovisas i tabellerna 11.7–11.14

Annan publicering

Statistik rörande ekologisk odling och djurhållning publicerar KRAV respektive Jordbruksverket på sina webbplatser, www.krav.se och www.sjv.se.

Definitiva uppgifter om hektar- och totalskördar redovisas i Statistiska meddelanden, serie JO 16.

Trädgårdsräkningar/-inventeringar som man numera inte skiljer på, genomförs vart tredje år och publiceras i serie JO 33.

Tabell 11.2
Ekologiskt godkända arealer¹ (KRAV-certifierad areal exkl. karens) för olika grödor och grödgrupper 2006, hektar

Certified areas for different crops and groups of crops

Område	Summa godkänd jordbruksareal	Varav				
		Spannmål	Baljväxter	Oljeväxter	Lin och hampa	Potatis och rotfrukter
<i>Län</i>						
Stockholms	8 055	1 708	137	59	–	5
Uppsala	18 066	5 447	667	208	6	22
Södermanlands	14 482	3 545	416	90	36	6
Östergötlands	19 080	4 627	944	324	0	31
Jönköpings	7 522	1 234	90	33	4	3
Kronobergs	3 613	437	56	13	–	4
Kalmar	6 841	952	161	22	–	24
Gotlands	9 370	1 602	171	154	6	122
Blekinge	1 390	154	20	–	–	31
Skåne	15 183	2 966	594	351	8	115
Hallands	7 197	1 950	274	197	13	21
Västra Götalands	46 302	13 190	2 786	1 407	25	72
Värmlands	8 383	2 048	287	175	1	44
Örebro	5 150	1 096	129	9	17	8
Västmanlands	13 716	5 199	767	117	9	1
Dalarnas	4 394	1 361	152	71	3	88
Gävleborgs	5 304	1 300	87	49	–	81
Västernorrlands	2 061	310	–	–	1	17
Jämtlands	2 648	418	–	–	1	18
Västerbottens	1 544	236	–	1	9	12
Norrbottnens	706	211	–	–	–	12
<i>Hela riket</i>						
2006	201 007	49 989	7 737	3 279	137	738
2005	200 627	53 156	8 350	2 888	370	1 053
2004	206 548	59 866	8 387	2 151	207	1 175
2003	207 505	60 028	7 654	1 557	160	1 463
2002	190 488	51 886	7 222	1 556	164	1 557
2001	161 659	42 346	5 168	1 273	211	1 445

1) Här ingår inte EU-certifierad ekologisk areal (ca 250 ha).

2) Betesmarker som ej är lämpliga att plöja och därmed inte ingår i växtföljden. Dessa redovisas i KRAV:s statistik eftersom de har betydelse för djurhållningen i ekologisk produktion och dessutom ingår i den ekologiska kontrollen.

Källa: KRAV ekonomisk förening.

Tabell 11.2 (forts.)

Område	Varav							
	Vall och bete på åker	Betesmark m.m. (ej åker) ²	Frukt och bär	Grön-saker och kryddor	Fler-åriga industri- och energi-grödor	Skydds-zon	Träda	Övrigt
<i>Län</i>								
Stockholms	3 325	1 717	8	20	5	6	684	381
Uppsala	5 811	3 521	4	14	46	51	1 199	1 071
Södermanlands	5 598	2 876	3	11	25	68	846	961
Östergötlands	6 759	4 497	4	36	22	45	895	896
Jönköpings	3 563	2 311	2	10	–	22	58	193
Kronobergs	1 661	1 360	2	3	–	2	31	45
Kalmar	2 463	2 933	12	18	2	3	105	145
Gotlands	3 948	2 877	6	98	3	10	137	237
Blekinge	516	478	7	15	–	1	40	128
Skåne	4 804	4 778	62	125	142	15	411	811
Hallands	3 064	1 038	4	46	2	12	202	375
Västra Götalands	17 375	6 547	27	52	31	122	2 043	2 625
Värmlands	4 247	750	2	28	–	17	467	317
Örebro	2 167	977	11	12	10	32	250	432
Västmanlands	3 521	1 510	17	3	11	145	1 227	1 190
Dalarnas	1 781	350	74	17	2	6	224	267
Gävleborgs	2 632	522	2	19	–	1	321	290
Västernorrlands	1 291	384	9	4	–	–	27	18
Jämtlands	1 588	482	20	7	–	0	29	86
Västerbottens	1 052	107	0	17	–	–	70	40
Norrbottens	397	11	12	5	–	–	37	21
<i>Hela riket</i>								
2006	77 563	40 026	287	561	299	559	9 301	10 528
2005	75 136	39 236	271	533	398	631	10 073	8 525
2004	76 656	38 936	240	532	426	489	14 957	2 526
2003	78 432	39 178	232	611	380	403	14 596	2 810
2002	73 916	37 163	216	579	313	197	12 665	2 889
2001	64 482	32 048	205	573	296	7	10 706	2 898

Tabell 11.3
KRAV-certifierad areal¹ och antal KRAV-certifierade växtodlingsproducenter
2006

KRAV certified area and number of cultivators on KRAV certified holdings

Område	KRAV-certifierad ² areal, hektar			Antal KRAV-certifierade växtodlingsproducenter		
	KRAV Godkänd	Karens	Summa	KRAV Helt omlagda ³	Ej helt omlagda ⁴	Summa
<i>Län</i>						
Stockholms	8 055	598	8 653	85	10	95
Uppsala	18 066	1 571	19 637	154	41	195
Södermanlands	14 482	1 519	16 001	128	20	148
Östergötlands	19 080	2 203	21 283	156	46	202
Jönköpings	7 522	1 304	8 826	99	4	103
Kronobergs	3 613	461	4 074	49	2	51
Kalmar	6 841	403	7 244	72	10	82
Gotlands	9 370	1 501	10 871	100	23	123
Blekinge	1 390	77	1 467	28	1	29
Skåne	15 183	1 590	16 773	183	47	230
Hallands	7 197	490	7 686	112	26	138
Västra Götalands	46 302	8 436	54 738	655	104	759
Värmlands	8 383	1 076	9 459	88	12	100
Örebro	5 150	464	5 614	76	13	89
Västmanlands	13 716	821	14 537	132	41	173
Dalarnas	4 394	517	4 911	62	7	69
Gävleborgs	5 304	431	5 735	96	8	104
Västernorrlands	2 061	206	2 267	36	6	42
Jämtlands	2 648	171	2 819	43	2	45
Västerbottens	1 544	98	1 642	28	1	29
Norrbottnens	706	101	807	11	4	15
<i>Hela riket</i>						
2006	201 007	24 036	225 043	2 393	428	2 821
2005	200 627	22 100	222 727	2 459	492	2 951
2004	206 548	15 468	222 016	2 567	572	3 139
2003	207 505	18 554	226 059	2 733	636	3 369
2002	190 488	35 205	225 693	2 839	706	3 545
2001	161 659	31 396	193 055	2 654	684	3 338

1) Här ingår inte EU-certifierad ekologisk areal (ca 250 ha).

2) KRAV-certifierad = gårdens växtodling är helt eller delvis godkänd vid ekologisk kontroll enligt KRAV:s regler.

3) Helt omlagd = all mark på gården är KRAV-godkänd eller i karens.

4) Ej helt omlagd = någon del av gården brukas konventionellt.

Källa: KRAV ekonomisk förening.

Tabell 11.4

Arealer av godkända KRAV-certifierade (exkl. karens) trädgårdsväxter 2006, hektar

Areas of KRAV certified horticultural plants

Område	Träd- gårds- växter totalt ¹	Varav					Frukt		Varav Äpple	
		Lök	Morot	Röd- betor	Vit- kål	Bär	Varav Svarta vinbär	Jord- gubbar		
<i>Län</i>										
Stockholms	27,5	0,7	0,6	0,8	–	2,7	1,5	0,9	5,2	2,2
Uppsala	18,2	0,6	1,7	0,1	–	3,0	0,1	0,0	1,1	0,5
Södermanlands	14,7	0,1	0,1	–	–	2,3	–	0,3	1,0	1,0
Östergötlands	40,2	2,4	7,3	–	1,1	2,7	0,1	0,8	1,0	0,5
Jönköpings	11,6	0,1	0,1	–	–	1,5	–	1,4	–	–
Kronobergs	5,0	0,4	–	–	0,3	2,3	–	0,1	–	–
Kalmar	30,8	0,4	–	–	–	12,3	0,2	1,5	–	–
Gotlands	104,0	12,6	51,7	4,0	1,0	3,9	0,1	1,2	1,9	0,7
Blekinge	22,0	–	12,0	–	–	6,8	–	–	–	–
Skåne	185,7	10,4	40,0	16,1	1,4	8,5	1,8	4,6	52,7	37,9
Hallands	50,5	9,2	5,5	3,5	–	2,3	–	2,0	2,0	1,0
Västra Götalands	78,5	0,9	9,6	0,1	22,4	23,9	3,8	10,3	2,5	2,3
Värmlands	29,9	0,2	8,4	–	1,3	2,4	0,2	–	–	–
Örebro	23,0	0,2	2,9	0,0	2,8	7,6	5,9	1,2	3,0	1,6
Västmanlands	20,4	0,1	0,7	0,1	0,1	0,3	–	–	17,0	–
Dalarnas	90,6	–	2,3	–	2,0	73,8	61,7	11,3	–	–
Gävleborgs	21,7	–	6,1	0,6	–	2,3	–	2,1	–	–
Västernorrlands	12,5	0,3	1,2	–	0,2	8,8	5,8	3,0	0,0	–
Jämtlands	26,4	–	1,5	0,0	0,3	19,6	17,1	2,5	0,2	–
Västerbottens	17,3	–	3,6	–	–	0,3	0,3	–	–	–
Norrbottnens	17,0	–	0,3	–	–	11,6	9,6	1,0	–	–
<i>Hela riket</i>										
2006	847	39	155	25	33	199	108	44	88	48
2005	804	28	142	19	36	186	105	50	85	38
2004	772	34	123	28	27	159	92	42	81	19
2003	843	47	165	30	30	159	81	51	73	19
2002	794	43	147	24	33	149	66	53	66	16
2001	778	38	178	41	18	154	70	60	51	19

1) Trädgårdsväxter inkl. frukt, bär, grönsaker, kryddväxter, blommor m.m.

Källa: KRAV ekonomisk förening.

Tabell 11.5

Yta KRAV-certifierad (exkl. karens) växthusodling 2006, m²

KRAV certified cultivation in greenhouses

Område	Tomat	Gurka	Sallad	Krydd- växter	Övrigt	Totalt
<i>Län</i>						
Stockholms	2 770	1 310	4 587	1 970	2 665	13 302
Uppsala	565	182	–	106	2 210	3 063
Södermanlands	860	549	370	4 394	429	6 602
Östergötlands	1 310	4 408	–	1 005	1 030	7 753
Jönköpings	309	390	24	50	2 200	2 973
Kronobergs	–	–	–	–	–	–
Kalmar	50	50	10	10	150	270
Gotlands	1 920	–	–	–	–	1 920
Blekinge	–	–	–	–	–	–
Skåne	1 739	350	–	4 800	8 250	15 139
Hallands	–	800	–	–	–	800
Västra Götalands	3 465	1 440	609	7 223	3 938	16 675
Värmlands	355	100	–	–	1 035	1 490
Örebro	860	305	–	–	496	1 661
Västmanlands	–	–	–	–	–	–
Dalarnas	2 312	1 385	110	–	385	4 192
Gävleborgs	880	126	–	–	1 037	2 043
Västernorrlands	–	266	–	–	32	298
Jämtlands	140	80	–	–	790	1 010
Västerbottens	75	80	–	–	740	895
Norrbottnens	–	–	–	–	–	–
<i>Hela riket</i>						
2006	17 610	11 821	5 710	19 558	25 387	80 086
2005	23 025	14 518	3 344	18 588	21 035	80 510
2004	24 753	14 504	2 913	18 857	22 781	83 808
2003	23 903	15 271	4 678	16 241	22 588	82 681
2002	22 454	11 704	5 391	15 278	36 130	90 957
2001	15 149	7 808	3 879	12 845	22 270	61 951

Källa: KRAV ekonomisk förening.

Tabell 11.6**Antal godkända KRAV-certifierade¹ djur samt antal djur i karens 2006***Number of KRAV certified animals and animals qualifying for certification*

Område	Nötkreatur	Varav		Får	Varav Lamm	Getter
		Mjölkkor	Am- och dikor			
<i>Län</i>						
Stockholms	3 360	953	549	1 952	1 135	–
Uppsala	7 271	2 109	872	1 651	1 066	62
Södermanlands	6 697	1 184	1 204	2 104	1 263	–
Östergötlands	7 553	1 871	1 101	3 401	2 038	–
Jönköpings	6 897	2 087	643	1 089	642	–
Kronobergs	3 071	457	656	1 171	720	–
Kalmar	3 694	805	668	2 762	1 624	–
Gotlands	3 416	798	418	4 314	2 582	–
Blekinge	994	231	150	277	150	–
Skåne	8 353	1 419	1 720	4 934	2 815	–
Hallands	4 764	1 149	546	880	539	3
Västra Götalands	22 491	6 019	3 234	6 354	3 727	–
Värmlands	4 216	898	810	255	114	–
Örebro	2 099	654	299	459	290	–
Västmanlands	3 070	830	355	1 104	677	–
Dalarnas	1 349	431	141	–	–	–
Gävleborgs	2 434	860	146	605	329	–
Västernorrlands	1 122	364	166	223	91	125
Jämtlands	1 633	634	45	183	105	169
Västerbottens	1 087	328	79	–	–	38
Norrbottnens	165	40	24	220	135	–
<i>Hela riket</i>						
2006	95 736	24 121	13 826	33 938	20 042	397
2005	91 449	22 473	13 430	34 700	20 459	476
2004	91 572	21 892	13 571	38 197	22 391	664
2003	92 087	22 051	13 724	39 986	23 498	619
2002	99 099	21 481	13 468	40 653	24 657	711
2001	85 804	20 712	12 534	37 818	23 279	628
<i>Djur i karens</i>						
2006	5 605	3 435	..	177
2005	3 744	2 271
2004	1 491	855
2003	3 291	619	..	2
2002	4 576	2 469
2001	7 963	3 868

1) Här ingår inte EU-certifierade ekologiska djur.

Källa: KRAV ekonomisk förening.

Tabell 11.6 (forts.)

Område	Svin	Varav Suggor	Fjäderfä	Varav Värphöns	Slakt- kycklingar	Hjort
<i>Län</i>						
Stockholms	–	–	8 800	8 800	–	–
Uppsala	4 007	164	6 990	6 990	–	–
Södermanlands	1 482	75	19 715	19 695	–	120
Östergötlands	3 121	70	112 122	112 122	–	–
Jönköpings	15	2	–	–	–	–
Kronobergs	255	13	12 000	12 000	–	–
Kalmar	463	33	11 925	11 925	–	–
Gotlands	45	–	11 929	11 919	–	–
Blekinge	–	–	–	–	–	–
Skåne	3 863	101	95 949	55 872	40 075	–
Hallands	2 498	119	4 700	4 700	–	–
Västra Götalands	5 865	130	55 766	40 766	15 000	–
Värmlands	1 800	–	27 100	27 100	–	–
Örebro	83	72	18 386	18 380	–	442
Västmanlands	1 228	78	17 000	17 000	–	–
Dalarnas	1 110	160	1 700	1 700	–	–
Gävleborgs	–	–	8 844	8 844	–	–
Västernorrlands	–	–	1 800	1 800	–	–
Jämtlands	88	7	480	480	–	–
Västerbottens	375	24	–	–	–	–
Norrbottnens	–	–	–	–	–	–
<i>Hela riket</i>						
2006	26 298	1 048	415 206	360 093	55 075	562
2005	27 248	1 139	410 979	365 362	45 575	531
2004	22 207	964	395 775	349 798	45 915	596
2003	21 983	1 044	345 270	323 620	21 600	247
2002	25 983	1 172	278 796	247 683	31 072	210
2001	27 664	1 229	204 913	186 092	17 920	133
<i>Djur i karens</i>						
2006	89	..	6 015	144
2005	1 232	..	1 121	221
2004	2 404	..	46
2003	70	..	3 523	352
2002	101	..	8 416
2001	114	..	6 483	77

Tabell 11.7
Spannmål 2007. Arealer med ekologisk odling¹
Cereals. Areas with cultivation in organic farming

Område	Arealer, hektar								
	Höst- vete	Vår- vete	Råg	Höst- korn	Vår- korn	Havre	Råg- vete	Blandsäd Strå- säd	Balj- växter
<i>Produktionsområden</i>									
Gss	490	440	150	–	640	430	200	50	240
Gmb	560	430	250	50	1 740	800	360	210	1 080
Gns	4 820	2 690	790	–	1 590	8 130	1 840	960	2 870
Ss	5 770	2 740	450	–	2 670	9 520	950	810	2 750
Gsk	820	540	230	10	2 580	5 080	850	1 110	3 570
Ssk	370	740	60	–	1 750	3 350	200	380	1 560
Nn	20	100	10	–	3 340	1 060	10	150	2 390
Nö	–	70	0	–	1 500	500	10	110	890
<i>Hela riket</i>									
2007	12 860	7 760	1 940	60	15 810	28 860	4 430	3 780	15 340
2006	12 620	7 290	2 980	50	16 680	31 240	4 710	4 180	14 350
2005	12 600	10 510	2 800	50	21 670	33 520	4 280	4 300	14 640
2004	14 170	9 990	3 380	60	22 160	35 140	4 920	4 200	14 460

1) Uppgifterna avser arealer med miljöstöd för ekologisk produktion vid jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 11.8
Oljevaxter 2007. Arealer med ekologisk odling¹
Oilseed crops. Areas with cultivation in organic farming

Område	Arealer, hektar				
	Höstraps	Vårtraps	Höstrybs	Vårtrybs	Oljelin
<i>Produktionsområden</i>					
Gss	240	–	–	–	–
Gmb	200	30	10	–	40
Gns	1 220	160	10	340	410
Ss	140	90	210	190	60
Gsk	190	60	40	30	10
Ssk	–	0	0	100	40
Nn	–	0	–	30	–
Nö	–	0	0	10	–
<i>Hela riket</i>					
2007	2 000	340	280	700	550
2006	2 450	590	310	980	470
2005	1 670	740	330	1 570	790
2004	1 240	490	170	1 170	440

1) Uppgifterna avser arealer med miljöstöd för ekologisk produktion vid jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 11.9

Potatis, ärter och åkerbönor 2007. Arealer med ekologisk odling¹, hektar*Potatoes, peas and field beans. Areas with cultivation in organic farming*

Område	Arealer, hektar		
	Matpotatis	Ärter	Åkerbönor
<i>Produktionsområden</i>			
Gss	60	90	140
Gmb	180	220	50
Gns	110	1 100	2 550
Ss	50	1 350	420
Gsk	80	310	360
Ssk	120	240	160
Nn	160	0	10
Nö	40	0	–
<i>Hela riket</i>			
2007	790	3 310	3 700
2006	870	4 200	4 150
2005	960	5 500	4 300
2004	970	6 220	3 910

1) Uppgifterna avser arealer med miljöstödd för ekologisk produktion vid jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åkermark.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 11.10

Slättervall. Första skörd, återväxt samt totalt inbärgad vallskörd 2007.**Areal, hektarskörd och totalskörd vid ekologisk odling¹***Temporary grasses. First cut, regrowth and total production.**Crop area, yield per hectare and total production in organic farming*

Område	Antal företag	1:a skörd			Återväxt		Inbärgad vallskörd	
		Areal, hektar ²	Total inbärgad skörd, ton ³	Inbärgad skörd, kg/ha ³	Total inbärgad skörd, ton ^{3,4}	Inbärgad återväxt, kg/ha ^{3,4}	Totalt inbärgad, ton ³	Kg/ha ³
<i>Produktionsområden</i>								
Gss	18	28 000	..	72 400	..
Gmb	52	14 560	44 400	3 050	28 000	1 920	72 400	4 970
Gns	49	25 140	84 700	3 370	54 900	2 180	139 500	5 550
Ss	74	42 210	109 600	2 600	32 200	760	141 800	3 360
3Gsk	92	60 490	159 000	2 630	55 100	910	214 100	3 540
Ssk	51	29 440	96 500	3 280	24 500	830	121 000	4 110
Nn	51	33 780	78 300	2 320	13 300	400	91 600	2 710
Nö	25	13 840	34 800	2 500
<i>Hela riket</i>								
2007	412	222 820	613 800	2 760	222 600	1 000	836 400	3 750
2006	409	269 640	666 100	2 530	302 300	1 120	968 300	3 650
2005	405	259 130	719 600	2 780	248 600	960	968 200	3 740
2004	413	220 900	601 500	2 720	202 800	920	804 300	3 640

1) Uppgifterna avser arealer och skörd från arealer med miljöstödd för ekologisk produktion vid företag med mer än 2 hektar åkermark.

2) Arealen slättervall har skattats genom att minska den totala vallarealen med andelen betesvall.

3) Vattenhalt 16,5 %.

4) Återväxtskörden per hektar har beräknats utslagen på den totala slättervallsarealen, dvs. hela arealen och ej enbart den där återväxten tillvaratas.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 11.11**Spannmål 2007. Hektarskörd vid ekologisk odling, kg/ha^{1,2}***Cereals. Yield per hectare in organic farming*

Område	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Höst- korn	Vår- korn	Havre	Råg- vete	Bland- säd
<i>Produktionsområden</i>								
Gss	3 320	3 350	..	–	2 880	3 550
Gmb	2 680	2 740	2 400	2 640	3 290	2 720
Gns	3 290	2 950	3 190	–	3 220	2 700	3 590	2 700
Ss	3 490	2 880	3 000	–	2 770	2 850	3 560	3 030
Gsk	3 290	3 090	2 440	2 560	3 570	2 460
Ssk	3 230	2 940	..	–	2 800	2 550	..	2 820
Nn	–	2 550	1 750
Nö	–	–	–	–	2 050
<i>Hela riket</i>								
2007	3 360	2 940	3 020	..	2 610	2 690	3 520	2 700
2006	3 220	2 420	2 480	..	2 060	1 830	2 980	1 850
2005	3 440	2 720	3 060	..	2 300	2 120	3 750	2 630
2004	3 740	3 040	3 100	..	2 540	2 600	3 670	2 820

1) Uppgifterna avser skörd från arealer med miljöstödd för ekologisk produktion.

2) Tidigare redovisade uppgifter har avsett 15,0 % vattenhalt. De nu redovisade uppgifterna har omräknats till 14,0 % vattenhalt.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 11.12**Spannmål 2007. Totalskördar vid ekologisk odling, ton^{1,2}***Cereals. Total production in organic farming*

Område	Höst- vete	Vår- vete	Höst- råg	Höst- korn	Vår- korn	Havre	Råg- vete	Bland- säd
<i>Produktionsområden</i>								
Gss	1 500	1 400	..	–	1 700	1 500
Gmb	1 500	1 000	3 500	1 900	1 200	1 900
Gns	15 900	7 900	2 500	–	4 700	20 900	6 400	7 300
Ss	20 200	7 800	1 300	–	7 100	26 500	3 300	6 400
Gsk	2 700	1 700	5 200	11 600	3 000	4 900
Ssk	1 200	2 200	..	–	4 700	7 700	..	2 200
Nn	–	7 800	1 700
Nö	–	–	..	–	2 800
<i>Hela riket</i>								
2007	43 100	22 200	5 700	..	37 400	73 100	15 200	23 100
2006	40 400	17 200	7 300	..	31 500	52 600	12 600	13 300
2005	42 900	28 100	8 370	..	45 200	64 700	15 400	19 700
2004	52 800	30 200	10 400	..	54 800	88 900	17 900	30 000

1) Uppgifterna avser skörd från arealer med miljöstödd för ekologisk produktion. Areal skördad som grönfoder ingår ej.

2) Tidigare redovisade uppgifter har avsett 15,0 % vattenhalt. De nu redovisade uppgifterna har omräknats till 14,0 % vattenhalt.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 11.13

Potatis, ärter och åkerbönor 2007. Hektarskörd vid ekologisk odling, kg/ha och total skörd, ton¹*Potatoes, peas and field beans. Yield per hectare and total production in organic farming*

Område	Matpotatis		Ärter ^{2,3}		Åkerbönor ^{2,3}	
	Hektar-skörd, kg/ha ⁴	Total-skörd, ton ⁴	Hektar-skörd, kg/ha	Total-skörd, ton	Hektar-skörd, kg/ha	Total-skörd, ton
<i>Produktionsområden</i>						
Gss
Gmb	19 100	3 500	1 390	300
Gns	1 720	1 600	1 930	4 900
Ss	2 040	2 700	2 110	900
Gsk	8 810	700
Ssk	14 440	1 700
Nn	11 090	1 800	–	..	–	..
Nö	–	..	–	–
<i>Hela riket</i>						
2007	13 280	10 500	1 690	5 100	1 990	7 300
2006	13 300	11 500	2 100	8 400	1 790	7 300
2005	11 200	10 800	2 120	11 400	1 960	8 100
2004	13 040	12 600	2 360	14 000	2 420	9 400

1) Uppgifterna avser skörd från arealer med miljöstöd för ekologisk produktion.

2) Vid 15,0 % vattenhalt.

3) Areal skördad som grönfoder ingår ej.

4) Reducerad för små (<35 mm), rötskadade eller grönfärgade knölar.

Källa: Jordbruksverket och SCB, Skördestatistiken.

Tabell 11.14**Areal för ekologisk odling av trädgårdsprodukter i växthus och på friland 2005***Areas for organic cultivated horticultural products in greenhouse and outdoor cultivation*

Avser företag med minst 0,25 hektar frilandsareal eller 200 kvadratmeter växthusyta

Figures for holdings with at least 0.25 hectares outdoor cultivation or at least 200 square metres greenhouse area

Område	Växthusyta, m ²	Andel ekologisk växthusodling, %	Frilandsareal, hektar	Andel ekologisk frilandsodling, %
<i>Län</i>				
Stockholms	4 536	1,8	19,7	13,1
Uppsala	2 659	11,5	39,7	52,1
Södermanlands	1 908	3,7	9,3	13,1
Östergötlands	3 053	2,3	60,4	10,7
Jönköpings	780	1,5	60,4	25,6
Kronobergs	590	2,3	6,2	12,9
Kalmar	1 138	2,1	28,7	3,5
Gotlands	4 401	28,8	145,9	21,9
Blekinge	280	0,4	18,8	3,1
Skåne	12 578	0,8	299,4	4,4
Hallands	3 745	2,2	86,1	15,6
Västra Götalands	21 932	9,3	80,8	9,2
Värmlands	1 800	5,2	43,3	26,5
Örebro	1 108	2,6	23,1	16,2
Västmanlands	500	0,7	23,0	37,5
Dalarnas	4 082	13,3	73,2	40,0
Gävleborgs	1 330	2,7	14,8	21,6
Västernorrlands	214	0,6	21,9	29,0
Jämtlands	1 730	10,1	62,7	59,8
Västerbottens	200	0,3	10,5	10,9
Norrbottens	370	0,6	47,3	21,2
<i>Hela riket</i>				
2005	68 934	2,3	1 175,1	9,4
2002	62 012	1,8	964,2	7,3
1999	101 749	3,1	640,4	5,2

Källa: Jordbruksverket.